

**Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Amerika Birləşmiş Ştatları Hökuməti arasında
vergi tələblərinin yerinə yetirilməsi üzrə beynəlxalq qaydalara əməl olunmasının
yaxşılaşdırılması və Xarici Hesablar üzrə Vergi Əmələtməsi Aktı (Foreign Account Tax
Compliance Act - FATCA) tələblərinin həyata keçirilməsi barədə Saziş**

Azərbaycan Respublikası Hökumətinin və Amerika Birləşmiş Ştatları Hökumətinin (bundan sonra – ayrılıqda “Tərəf” və birlikdə “Tərəflər” adlandırılacaq) vergi məsələlərində avtomatik məlumat mübadiləsi üzrə səmərəli infrastruktura əsaslanan qarşılıqlı yardım vasitəsilə vergi tələblərinin yerinə yetirilməsi barədə beynəlxalq qaydalara əməl olunmasının yaxşılaşdırılması məqsədilə saziş bağlamaq niyyətində olduqlarını;

25 yanvar 1988-ci il tarixində Strasburq şəhərində imzalanmış Vergi məsələləri üzrə qarşılıqlı inzibati yardım haqqında Konvensiyaya (bundan sonra “Konvensiya” adlandırılacaq) əsasən vergi məqsədləri üçün məlumat mübadiləsinin, o cümlədən avtomatik məlumat mübadiləsinin nəzərdə tutulduğunu (bundan sonra “Konvensiya” dedikdə, Konvensiya və Konvensiyaya edilmiş hər iki Tərəf üçün qüvvədə olan dəyişikliklər nəzərdə tutulur);

Amerika Birləşmiş Ştatları tərəfindən maliyyə institutlarının üzərinə müəyyən hesablar barədə hesabat vermək öhdəliyini qoyan hamılıqla Xarici Hesablar üzrə Vergi Əmələtməsi Aktı (bundan sonra – “FATCA” adlandırılacaq) kimi tanınan müddəaların qəbul edildiyini;

Azərbaycan Respublikası Hökumətinin FATCA-nın əsas məqsədi olan vergi əmələtməsinin yaxşılaşdırılmasını dəstəklədiyini;

FATCA-nın Azərbaycan Respublikasının maliyyə institutları tərəfindən daxili qanunvericilikdə olan hüquqi maneələrə görə onun müəyyən aspektlərinə əməl edilməsinin mümkün olmaya biləcəyi kimi bir sıra məsələlərə səbəb olduğunu;

Amerika Birləşmiş Ştatları Hökumətinin Azərbaycan Respublikasının rezidentlərinin ABŞ-ın maliyyə institutlarında olan müəyyən hesabları ilə bağlı məlumat topladığını və səmərəli məlumat mübadiləsinin aparılması üçün müvafiq təhlükəsizlik tədbirlərinin və infrastrukturun təmin edilməsi şərtilə, həmin məlumatları Azərbaycan Respublikasının Hökuməti ilə mübadilə etməyə və bərabər səviyyəli məlumat mübadiləsinə həyata keçirməyə hazır olduğunu;

FATCA-nın həyata keçirilməsinə hökumətlərarası yanaşmanın hüquqi maneələri aradan qaldıracağını və Azərbaycan Respublikası maliyyə institutlarının üzərinə düşən yükü azaldacağını;

Tərəflərin ölkə daxilində hesabatların verilməsi və Konvensiyaya uyğun olaraq və Konvensiyada nəzərdə tutulmuş konfidensiallıq və digər tələblər, o cümlədən Konvensiyaya əsasən ötürülmüş məlumatların istifadəsini məhdudlaşdıran müddəalar çərçivəsində qarşılıqlı avtomatik məlumat mübadiləsinin həyata keçirilməsi əsasında vergi tələblərinin yerinə yetirilməsi barədə beynəlxalq

qaydalara əməl olunmasının yaxşılaşdırılması və FATCA-nın həyata keçirilməsinin təmin edilməsi məqsədilə saziş bağlamaq niyyətini nəzərə alaraq;

Tərəflər aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

Maddə 1 **Anlayışlar**

1. Bu Sazişin və onun əlavələrinin (bundan sonra "Saziş" adlandırılacaq) məqsədləri üçün terminlər aşağıda ifadə olunan mənalara malikdir:

a) **"Birləşmiş Ştatlar"** dedikdə, Amerika Birləşmiş Ştatları, o cümlədən onun ştatları başa düşülür, lakin bu anlayış ABŞ Ərazilərini ehtiva etmir. Birləşmiş Ştatların istənilən **"Ştat"**na edilən hər hansı istinad Kolumbiya mahalını da əhatə edir.

b) **"ABŞ Əraziləri"** dedikdə, Amerika Samoası, Şimali Marian Adaları Birliyi, Quam, Puerto Riko, yaxud ABŞ Virgin adaları başa düşülür.

c) **"IRS"** dedikdə, ABŞ Daxili Gəlirlər Xidməti nəzərdə tutulur.

d) **"Azərbaycan Respublikası"** dedikdə, Azərbaycan Respublikası başa düşülür.

e) **"Tərəfdaş Yurisdiksiya"** dedikdə, Birləşmiş Ştatlarla FATCA-nın həyata keçirilməsini təmin etmək barədə qüvvədə olan sazişi olan yurisdiksiya başa düşülür. IRS bütün Tərəfdaş Yurisdiksiyaların siyahısını dərc edəcəkdir.

f) **"Səlahiyyətli Orqan"** dedikdə:

(1) Birləşmiş Ştatlara münasibətdə, Xəzinədarlıq Departamentinin rəhbəri və ya onun nümayəndəsi; və

(2) Azərbaycan Respublikasına münasibətdə, Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi nəzərdə tutulur.

g) **"Maliyyə İnstitutu"** dedikdə, Depozitar, Bank fəaliyyətini həyata keçirən təşkilat, İnvestisiya təşkilatı və ya Müəyyən olunmuş Sığorta Şirkəti nəzərdə tutulur.

h) **"Depozitar"** dedikdə, fəaliyyətinin əhəmiyyətli hissəsini digər şəxslər üçün maliyyə aktivlərinin saxlanılmasını təşkil edən hüquqi şəxs nəzərdə tutulur. Müəssisənin aşağıdakı müddətlərdən daha az olan müddət ərzində digər şəxslər

üçün maliyyə aktivlərinin saxlanılması və əlaqədar maliyyə xidmətlərinin göstərilməsi fəaliyyətindən əldə etdiyi mənfəət, onun ümumi fəaliyyəti üzrə əldə etdiyi mənfəətin ən azı 20%-ini təşkil edirsə, maliyyə aktivlərinin saxlanılması təşkilatın fəaliyyətinin əhəmiyyətli hissəsini təşkil etmiş hesab olunur: (i) maliyyə institutunun Depozitar kimi təsbit edildiyi ildən əvvəlki ilin 31 dekabrında (və ya təqvim ili olmayan hesabat dövrünün son günündə) başa çatan üç illik müddət; və ya (ii) müəssisənin fəaliyyət göstərdiyi müddət.

i) **“Bank fəaliyyətini həyata keçirən təşkilat”** dedikdə adi bank işi və ya analoji fəaliyyət çərçivəsində depozitlər qəbul edən hüquqi şəxs nəzərdə tutulur.

j) **“İnvestisiya təşkilatı”** dedikdə, müştəri üçün və ya onun adından aşağıdakı fəaliyyət və ya əməliyyatlardan birini və ya bir neçəsini biznes fəaliyyəti kimi həyata keçirən (və ya bu cür fəaliyyətlə məşğul olan təşkilat tərəfindən idarə olunan) hər hansı təşkilat nəzərdə tutulur:

(1) pul bazarı alətlərinin ticarəti (çeklər, veksellər, depozit sertifikatları, törəmə qiymətli kağızlar və s.); xarici valyuta mübadiləsi; məzənnə, faiz dərəcəsi və indeks alətlərinin ticarəti; qiymətli kağızlarla ticarət; və ya əmtəə üzrə fyuçerslərin ticarəti;

(2) fərdi və kollektiv portfəllərin idarə olunması; və ya

(3) digər şəxslərin adından kapitalın və ya pul vəsaitlərinin investisiya edilməsi və idarə edilməsi.

1(j) yarımbəndi Maliyyə Tədbirləri üzrə İşçi Qrupunun tövsiyələrindəki “maliyyə institutları” anlayışı ilə oxşar qaydada şərh ediləcəkdir.

k) **“Müəyyən olunmuş Sığorta Şirkəti”** dedikdə, həyatın yığım sığortası və ya annuitet sığortası müqaviləsini bağlayan və ya belə müqavilələr üzrə ödənişlər etmək öhdəliyini daşıyan sığorta təşkilatı (yaxud sığorta şirkətinin daxil olduğu holding şirkəti) başa düşülür.

l) **“Azərbaycan Respublikasının Maliyyə İnstitutu”** dedikdə, (i) Azərbaycan Respublikasının rezidenti olan Maliyyə İnstitutu (lakin bu cür Maliyyə İnstitutunun Azərbaycan Respublikasından kənarında yerləşən hər hansı filialı istisna olmaqla) və (ii) Azərbaycan Respublikasının rezidenti olmayan Maliyyə İnstitutunun Azərbaycan Respublikasında yerləşən hər hansı filialı başa düşülür.

m) **“Tərəfdaş Yurisdiksiyanın Maliyyə İnstitutu”** dedikdə, (i) Tərəfdaş

Yurisdiksiyada təsis edilmiş istənilən Maliyyə İnstitutu (lakin belə Maliyyə İnstitutunun Tərəfdaş Yurisdiksiyadan kənar yerdə yerləşən hər hansı filialı istisna olmaqla) və (ii) Tərəfdaş Yurisdiksiyada təsis edilməmiş Maliyyə İnstitutunun Tərəfdaş Yurisdiksiyada yerləşən istənilən filialı başa düşülür.

- n) **“Hesabat verən Maliyyə İnstitutu”** dedikdə, kontekstdən asılı olaraq Azərbaycan Respublikasının Hesabat verən Maliyyə İnstitutu və ya ABŞ-ın Hesabat verən Maliyyə İnstitutu nəzərdə tutulur.
- o) **“Azərbaycan Respublikasının Hesabat verən Maliyyə İnstitutu”** dedikdə, Azərbaycan Respublikasının Hesabat verməyən Maliyyə İnstitutlarından başqa Azərbaycan Respublikasının istənilən digər Maliyyə İnstitutları başa düşülür.
- p) **“ABŞ-ın Hesabat Verən Maliyyə İnstitutu”** dedikdə, (i) Birləşmiş Ştatların rezidenti olan hər hansı Maliyyə İnstitutu (lakin belə Maliyyə İnstitutunun Birləşmiş Ştatlardan kənar yerdə yerləşən hər hansı filialı istisna olmaqla) və (ii) Birləşmiş Ştatların rezidenti olmayan Maliyyə İnstitutunun Birləşmiş Ştatlarda yerləşən hər hansı filialı nəzərdə tutulur, bu şərtlə ki, həmin Maliyyə İnstitutu və ya filial, bu Sazişin 2-ci maddəsinin 2(b) yarım bəndinə əsasən barəsində məlumat verilməsi tələb olunan gəlir üzərində nəzarət imkanına malik olsun, belə gəliri qəbul etsin və ya saxlasın.
- q) **“Azərbaycan Respublikasının Hesabat Verməyən Maliyyə İnstitutu”** dedikdə, 2 sayılı Əlavədə Azərbaycan Respublikasının Hesabat Verməyən Maliyyə İnstitutu kimi təsvir edilmiş və ya bu Saziş imzalandığı tarixdə qüvvədə olan ABŞ-ın Xəzinədarlıq Departamentinin qaydalarına əsasən başqa cür əməl edən hesab olunan Xarici Maliyyə İnstitutu (FFI) və ya imtiyazlı benefisiar hesab olunan Azərbaycan Respublikasının hər hansı Maliyyə İnstitutu və ya Azərbaycan Respublikasının rezidenti olan digər müəssisə nəzərdə tutulur.
- r) **“İştirakçı olmayan Maliyyə İnstitutu”** dedikdə, ABŞ-ın Xəzinədarlıq Departamentinin qaydalarında verilən “İştirakçı olmayan xarici maliyyə institutu” anlayışı ilə eyni məna daşıyır, lakin ona Azərbaycan Respublikasının və ya Tərəfdaş Yurisdiksiyanın bu Sazişin 5-ci maddəsinin 2(b) yarım bəndinə və ya Birləşmiş Ştatlarla Tərəfdaş Yurisdiksiya arasında imzalanmış sazişin müvafiq müddəsinə uyğun olaraq İştirakçı olmayan Maliyyə İnstitutları hesab edilən maliyyə institutlarından başqa maliyyə institutları aid edilmir.
- s) **“Maliyyə hesabı”** dedikdə, Maliyyə İnstitutlarında olan hesab başa düşülür və bu hesablara aşağıdakılar daxildir:

- (1) Yalnız İnvestisiya təşkilatı olduğuna görə Maliyyə İnstitutu hesab edilən müəssisələrə münasibətdə, Maliyyə İnstitutunun nizamnamə kapitalı və ya borc öhdəliklərində pay (tənzimlənən qiymətli kağızlar bazarında aktiv ticarət olunan paylar istisna olmaqla);
- (2) Bu Maddənin 1(s)(1) yarım bəndində göstərilməyən digər Maliyyə İnstitutuna münasibətdə, həmin Maliyyə İnstitutunun nizamnamə kapitalında və ya borc öhdəliklərində pay (tənzimlənən qiymətli kağızlar bazarında aktiv ticarət olunan paylar istisna olmaqla), bu şərtlə ki, (i) nizamnamə kapitalında və ya borc öhdəliklərində payın dəyəri, birbaşa olaraq və ya dolayısı ilə, ABŞ mənbəli vergi tutulan ödənişlərin yaranmasına səbəb olan aktivlərə istinadən müəyyən edilir və (ii) pay bu Sazişə əsasən hesabatların verilməsindən yayınmaq məqsədilə müəyyən edilmişdirsə; və
- (3) Fiziki şəxslərlə bağlanan, investisiya ilə əlaqədar olmayan, köçürülməyən və 2 sayılı Əlavədə Maliyyə Hesabının anlayışına daxil olmayan hesab üzrə nəzərdə tutulmuş pensiya və ya əlilliyə görə müavinətləri nəzərdə tutulan ömürlük annuitet sığortası istisna olmaqla, Maliyyə İnstitutu tərəfindən bağlanılan və ya icra edilən hər hansı həyatın yığım sığortası və annuitet sığortası müqavilələri.

Yuxarıdakılara baxmayaraq, “Maliyyə Hesabı” anlayışına 2 sayılı Əlavədəki Maliyyə Hesabı anlayışından istisna edilmiş hesablar aid edilmir. Bu Sazişin məqsədləri baxımından, iştirak paylarının ticarət həcmi davamlı olaraq əhəmiyyət kəsb edən səviyyədə qalırsa, həmin iştirak payları “aktiv ticarət olunan” iştirak payı hesab olunur. “Tənzimlənən qiymətli kağızlar bazarı” dedikdə, həmin bazarın yerləşdiyi ölkənin hökumət orqanı tərəfindən rəsmi olaraq tanınan və nəzarət olunan və səhmlər üzrə illik əhəmiyyətli həcmdə ticarətin baş tutduğu birja başa düşülür. Sahibi (vasitəçi qismində çıxış edən maliyyə institutları istisna olmaqla) Maliyyə İnstitutlarının reyestr kitablarında qeydiyyatda alınmış iştirak payları 1(s) yarım bəndinin məqsədləri baxımından “aktiv ticarət olunan” iştirak payları hesab olunmur və onlara Maliyyə Hesabları kimi baxılır. Əvvəlki cümlə, Maliyyə İnstitutlarının kitablarında ilk olaraq 1 iyul 2014-cü il tarixdən əvvəl qeydiyyatda alınmış iştirak paylarına şamil edilmir və Maliyyə İnstitutlarının əvvəlki cümləni 1 iyul 2014-cü il tarixdə və ya daha sonra qeydiyyatda alınmış iştirak paylarına münasibətdə 1 yanvar 2016-cı il tarixdən əvvəl tətbiq etməsi tələb olunmur.

- t) “**Bank hesabı**” anlayışı kommersiya hesabı, cari hesab, əmanət hesabı, müddətli depozit hesabı anlayışlarını və ya depozit sertifikatı, əmanət sertifikatı, investisiya sertifikatı, borc sertifikatı, və ya maliyyə institutları tərəfindən bank

işi və ya analoji fəaliyyətin normal gedişində aparılan digər analoji alətlə təsdiq olunan hesabları da əhatə edir. Bank hesablarına, həmçinin zəmanətli investisiya müqaviləsinə və ya kredit faizlərinin ödənilməsinə nəzərdə tutan digər müqaviləyə əsasən sığortaçılar tərəfindən saxlanılan məbləğlər də aiddir.

- u) “**Depozitar hesabı**” dedikdə investisiya məqsədilə əldə olunmuş maliyyə alətlərinin və ya müqavilələrin (o cümlədən, lakin bunlarla məhdudlaşmamaqla, şirkətdəki səhm və ya paylar, notlar, istiqrazlar, təminatlı borc öhdəlikləri və ya başqa borcluluq dəlili, valyuta və ya əmtəə əməliyyatları, kredit defolt svopları, qeyri-maliyyə indeksinə əsaslanan svoplar, şərti əsas məbləğ müqavilələri, sığorta və ya annuitet müqavilələri, opsiyonlar və ya digər törəmə alətlər) digər şəxslərin xeyrinə saxlanıldığı hesab (Sığorta müqaviləsi və Annuitet sığortası müqaviləsi üzrə hesablar istisna olmaqla) nəzərdə tutulur.
- v) “**Nizamnamə kapitalında pay**” dedikdə, təşkilati-hüquqi forması təsərrüfat ortaqlığı olan maliyyə institutlarına münasibətdə, ortaqlığın nizamnamə kapitalında və ya mənfəətində pay nəzərdə tutulur. Təşkilati-hüquqi forması trust olan maliyyə institutlarına münasibətdə, kapitalda iştirak payının hamısının və ya bir qisminin sahibi trustın təsisçisi və ya faydalanan şəxsi və ya trust üzərində faktiki nəzarəti həyata keçirən şəxs hesab olunur. Müəyyən olunmuş ABŞ şəxsi məcburi bölüşdürülmə zamanı birbaşa və ya dolayısı ilə (məsələn: nümayəndə vasitəsilə) pay almaq hüququna malikdirsə və ya könüllü bölüşdürülmə zamanı birbaşa və ya dolayısı ilə pay ala bilərsə, həmin müəyyən olunmuş ABŞ şəxsi xarici trustın faydalanan şəxsi hesab olunur.
- w) “**Sığorta müqaviləsi**” dedikdə ölüm, xəstəlik və ya qəzanın baş verməsi, öhdəliyin və ya əmlak riskinin yaranması kimi sığorta hadisələrinin baş verməsi halında, sığortaçı tərəfindən sığorta məbləğinin ödənilməsinə nəzərdə tutan müqavilə (Annuitet sığortası müqaviləsi istisna olmaqla).
- x) “**Annuitet sığortası müqaviləsi**” dedikdə sığortaçının bir və ya daha çox fiziki şəxsin gözlənilən ömür uzunluğuna əsasən müəyyən edilən müddət ərzində ödənişlər etməsinə nəzərdə tutan müqavilə başa düşülür. Bu anlayış həmçinin imzalanmış olduğu ölkənin qanunlarına, qaydalarına və işgüzar adətlərinə əsasən annuitet müqaviləsi hesab edilən və sığortaçının müəyyən müddət ərzində ödənişlər etməyə razılıq verməsinə nəzərdə tutan müqavilələri əhatə edir.
- y) “**Həyatın yığım sığortası müqaviləsi**” dedikdə, 50 000 ABŞ dollarından yüksək olan Nağd Pul Dəyərinin ödənilməsinə nəzərdə tutan sığorta müqaviləsi (iki sığorta şirkəti arasında bağlanmış təkrar sığorta müqavilələri istisna olmaqla) nəzərdə tutulur.

- z) **“Nağd Pul Dəyəri”** dedikdə, aşağıdakı məbləğlərdən miqdarca daha çox olanı başa düşülür (i) müqaviləyə xitam verilərkən və ya müqavilə ləğv edilərkən sığortalının almaq hüququ olduğu məbləğ (məbləğ müqaviləyə xitam verilməsinə görə tutulan haqq və ya sığortalının sığortaçıdan aldığı borc səbəbindən azaldılmadan hesablanmalıdır), və (ii) sığortalının müqaviləyə əsasən borc almaq hüququ olduğu məbləğ. Yuxarıda qeyd edilənlərə baxmayaraq, Nağd Pul Dəyərinə sığorta müqaviləsinə əsasən ödənilən aşağıdakı ödənişlər daxil deyil:
- (1) şəxsin sağlamlığına vurulmuş zərərə və ya xəstəliyə görə müavinət, yaxud sığorta hadisəsinin baş verməsinə görə yaranan iqtisadi itkinin əvəzinin ödənilməsinə nəzərdə tutan hər hansı digər müavinət;
 - (2) Sığortanın ləğvi və ya müddətinin başa çatması, Sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu müddətdə riskə məruz qalma dərəcəsinin azalmasına görə və ya poçtla göndərişə düzəliş edilməsi və ya buna oxşar səhvə görə sığorta haqqının yenidən müəyyən edilməsindən irəli gələn, Sığorta Müqaviləsinə əsasən (həyatın sığortası haqqında müqavilə istisna olmaqla) əvvəllər ödənilmiş sığorta haqqı üzrə sığorta olunana ödənilən kompensasiya; və ya
 - (3) əlaqəli müqavilə və ya iştirak edən qrupun sığorta (anderryting) təcrübəsinə əsaslanmaqla sığorta olunana ödənilən dividend.
- aa) **“Hesabat verilməli Hesab”** dedikdə, kontekstdən asılı olaraq ABŞ-ın və ya Azərbaycan Respublikasının Hesabat verilməli Hesabı başa düşülür.
- bb) **“Azərbaycan Respublikasının Hesabat verilməli Hesabı”** dedikdə ABŞ-ın Hesabat Verən Maliyyə İnstitutunda olan Maliyyə Hesabı nəzərdə tutulur, əgər: (i) Bank hesabı üzrə, hesab Azərbaycan Respublikasının rezidenti olan fiziki şəxsə məxsusdursa və istənilən verilmiş təqvim ilində bu cür hesaba 10 ABŞ dolları məbləğindən çox faiz ödənilirsə; yaxud (ii) Bank hesabı olmayan maliyyə hesabı üzrə, Hesab Sahibi Azərbaycan Respublikasının rezidentidir, o cümlədən vergi məqsədləri üçün Azərbaycan Respublikasının rezidenti olduğunu təsdiq edən və ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin A altbölməsinin 3-cü Fəslə və ya F altbölməsinin 61-ci Fəslinə əsasən hesabat verilməli ABŞ mənbəli gəlirləri ödənilən və ya kreditləşdirilən təşkilatdır.
- cc) **“ABŞ-ın Hesabat verilməli Hesabı”** termini Azərbaycan Respublikasının Hesabat verən Maliyyə İnstitutunda olan və Müəyyən olunmuş bir və ya bir neçə ABŞ Şəxsinə və ya Müəyyən olunmuş ABŞ Şəxsi hesab olunan bir və ya daha çox Nəzarət edən şəxslərə malik qeyri-ABŞ Müəssisəsinə məxsus olan Maliyyə Hesabını nəzərdə tutur. Yuxarıda göstərilənlərə baxmayaraq, əgər Hesab 1 saylı

Əlavədə nəzərdə tutulan lazımi yoxlama prosedurundan keçdikdən sonra ABŞ-ın Hesabat verilməli Hesabı kimi müəyyən olunmadıqda, bu cür hesab ABŞ-ın Hesabat verilməli Hesabı sayılır.

- dd) **“Hesab Sahibi”** termini hesabın olduğu Maliyyə İnstitutu tərəfindən Maliyyə Hesabının sahibi kimi siyahıya daxil edilmiş və müəyyənləşdirilmiş şəxsi bildirir. Digər şəxslərin xeyrinə və ya hesabına agent, qiymətli kağızların saxlayıcısı, nominal saxlayıcı, imzalayan şəxs, investisiya məsləhətçisi və ya vasitəçi qismində Maliyyə Hesabına malik olan və Maliyyə İnstitutu olmayan şəxs bu Sazişin məqsədləri üçün hesab sahibi sayılır, hesab sahibi qismində isə yuxarıda göstərilən digər şəxslər çıxış edirlər. Əvvəlki cümlənin məqsədləri üçün “Maliyyə İnstitutu” dedikdə, ABŞ ərazisində təşkil edilən və ya qeydiyyatdan alınan Maliyyə İnstitutu nəzərdə tutulmur. Həyatın yığıcı sığortası və ya Annuitet sığortası müqaviləsi üzrə Nağd Pul Dəyərini əldə etmək və ya müqavilədə faydalanan şəxsi dəyişmək hüququ olan şəxs Hesab Sahibi sayılır. Heç bir şəxs Nağd Pul Dəyərini əldə edə bilməzsə və ya faydalanan şəxsi dəyişə bilməzsə, müqavilədə sahib kimi göstərilən və ya müqavilənin şərtlərinə əsasən ödənişi almaq hüququ verilmiş şəxs Hesab Sahibi sayılır. Həyatın yığıcı sığortası və ya Annuitet sığortası müqaviləsinin icra edilməsi vaxtı çatdıqda, müqaviləyə əsasən ödəniş almaq hüququna malik olan hər bir şəxs Hesab Sahibi hesab olunur.
- ee) **“ABŞ Şəxsi”** dedikdə ABŞ vətəndaşı və ya rezidenti olan fiziki şəxs, ABŞ-da və ya ABŞ-ın, yaxud onun hər hansı ştatının qanunvericiliyinə əsasən təşkil edilən ortaqlıq və ya korporasiya, əgər (i) Birləşmiş Ştatlardakı məhkəmə, qüvvədə olan qanunvericiliyə əsasən trustın idarə edilməsi ilə bağlı, mahiyyət etibarilə bütün məsələlərə aid əmrlər və ya qərarlar çıxarmaq səlahiyyətinə malikdirsə, və (ii) bir və ya bir neçə ABŞ şəxsi trustın bütün əhəmiyyətli qərarlarını vermək, yaxud ABŞ vətəndaşı və ya rezidenti olmuş vəfat etmiş şəxsin miras əmlakını idarə etmək səlahiyyətinə malikdirsə, trustı nəzərdə tutur. Bu 1 (ee) bəndi ABŞ-ın Daxili Gəlirlər Məcəlləsinə uyğun olaraq şərh olunur.
- ff) **“Müəyyən olunmuş ABŞ Şəxsi”** termini aşağıdakılardan fərqli ABŞ Şəxsinə nəzərdə tutur: (i) payları müntəzəm şəkildə bir və ya bir neçə tənzimlənən qiymətli kağızlar bazarında dövriyyədə olan korporasiya; (ii) korporasiya kimi (i) bəndində təsvir olunan, ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 1471(e)(2) bölməsində müəyyən olunduğu kimi, geniş qarşılıqlı asılılıqda olan eyni qrupun üzvü olan hər hansı korporasiya; (iii) Birləşmiş Ştatlarda və ya ona bütünlüklə məxsus olan qurum və ya agentlik; (iv) Birləşmiş Ştatların hər hansı Ştadı, hər hansı ABŞ Ərazisi, onlardan hər hansı birinin inzibati-ərazi vahidi, yaxud onlardan hər hansı birinə və ya bir neçəsinə bütövlüklə məxsus olan qurum və ya agentlik; (v) ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 501(a) bölməsinə və ya ABŞ

Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 7701(a)(37) bölməsinə əsasən müəyyən edilən fərdi pensiya planına əsasən vergidən azad olunmuş hər hansı təşkilat; (vi) ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 581-ci bölməsinə əsasən müəyyən edilən hər hansı bank; (vii) ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 856-cı bölməsinə əsasən müəyyən edilən daşınmaz əmlak üzrə investisiya trustı; (viii) ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 851-ci bölməsinə əsasən müəyyən edilən hər hansı nəzarət edilən investisiya şirkəti və ya 1940-cı il tarixli (15 U.S.C. 80a-64) İnvestisiya Şirkətləri haqqında Qanuna əsasən ABŞ-ın Qiymətli Kağızlar və Birja üzrə Komissiyasında qeydiyyatı alınan hər hansı qurum; (ix) ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 584(a) bölməsinə əsasən müəyyən edilən hər hansı ümumi trust fondu; (x) ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 664(c) bölməsinə əsasən vergidən azad olunan və ya ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 4947(a)(1) bölməsində təsvir olunan hər hansı trust; (xi) Birləşmiş Ştatların və ya hər hansı Ştatın qanunvericiliyinə əsasən qiymətli kağızlar, mallar və ya törəmə maliyyə alətləri ilə əməliyyatlar üzrə diler kimi qeydiyyatı alınmış şəxslər (o cümlədən şərti əsas məbləğ üzrə müqavilələr, fyuçerslər, forvard əqdləri və opsiyalar); və (xii) ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 6045(c) bölməsinə əsasən müəyyən edilən broker; və ya (xiii) ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 403(b) bölməsində və ya 457(g) bölməsində təsvir olunmuş plana uyğun olaraq vergidən azad olmuş hər hansı trust.

- gg) “**Müəssisə**” termini hər hansı hüquqi şəxsi və ya trust kimi təşkilati-hüquqi qurumu nəzərdə tutur.
- hh) “**Qeyri-ABŞ Müəssisəsi**” dedikdə, ABŞ Şəxsi olmayan Müəssisə nəzərdə tutulur.
- ii) “**ABŞ mənbəli vergi tutulmalı ödəniş**” dedikdə Birləşmiş Ştatlar daxilindəki mənbələrdən faizlərin (o cümlədən hər hansı ilkin endirimin), dividendlərin, icarə haqlarının, əmək haqlarının, mükafatların, rentaların, kompensasiyaların, muzdun, məvaciblərin, habelə başqa sabit və ya müəyyən edilə bilən illik və ya dövrü gəlirin, qazancın və ya mənfəətlərin ödənişi nəzərdə tutulur. Göstərilənlərə baxmayaraq, ABŞ mənbəli vergi tutulmalı ödənişə ABŞ-ın Xəzinədarlıq Departamentinin müvafiq qaydalarında mənbədə vergi tutulmalı ödəniş kimi nəzərdə tutulmayan hər hansı ödəniş daxil deyil.
- jj) Əgər Müəssisələrdən biri digər Müəssisənin nəzarəti altındadırsa, yaxud hər iki Müəssisə ümumi nəzarət altındadırsa, o halda bir Müəssisə digər Müəssisənin “**Əlaqəli Müəssisə**”si hesab edilir. Bu məqsədlə, nəzarət dedikdə, Müəssisədə səsvermə hüququnun və ya Müəssisənin aktivlərinin dəyərinin 50 faizdən çoxuna birbaşa və ya dolayısı ilə sahiblik başa düşülür. Yuxarıda göstərilənlərə baxmayaraq, iki Müəssisə ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 1471(e)(2) bölməsində müəyyən olunduğu kimi geniş qarşılıqlı asılılıqda olan qrup üzvləri

olmadığı təqdirdə Azərbaycan Respublikası Müəssisələrdən hər hansı birini digər Müəssisənin “Əlaqəli Müəssisə”si hesab etməyə bilər.

- kk) “**ABŞ-da olan VÖEN**” termini ABŞ federal vergi ödəyicisinin identifikasiya nömrəsini nəzərdə tutur.
- ll) “**Azərbaycan Respublikasında olan VÖEN**” termini Azərbaycan Respublikası vergi ödəyicisinin identifikasiya nömrəsini nəzərdə tutur.
- mm) “**Nəzarət edən şəxslər**” dedikdə hər hansı hüquqi şəxs üzərində nəzarəti həyata keçirən fiziki şəxslər nəzərdə tutulur. Trast üzrə, bu cür termin trastın təsisçisini, etibar edilmiş mülkiyyətçiləri, himayəçini (əgər varsa), benefisiarlar və ya benefisiarlar qismində təsnifləşdirilmiş şəxsləri, habelə trast üzərində həqiqi effektiv nəzarəti həyata keçirən hər hansı başqa fiziki şəxsi və trastdan fərqli təşkilati-hüquqi qurum üzrə isə, bu termin yuxarıda göstərilənlərə bərabər və ya oxşar mövqelərdə olan şəxsləri nəzərdə tutur. “Nəzarət edən şəxslər” termini Maliyyə Tədbirləri üzrə İşçi Qrupun tövsiyələrinə uyğun şəkildə şərh olunur.

2. Bu Müqavilədə başqa cür müəyyən olunmayan istənilən termin, əgər kontekstdən başqa cür başa düşülmürsə və ya Səlahiyyətli Orqanlar ümumi məna barədə razılığa gəlməmişdirsə (yerli qanunların yol verdiyi həddə), həmin vaxt bu Sazişi tətbiq edən Tərəfin qanunvericiliyinə əsasən mövcud mənanı ifadə edir və həmin Tərəfin digər qanunvericiliyinə əsasən bu terminə başqa məna verildikdə vergi qanunvericiliyinə əsasən həmin terminə verilmiş məna üstün qüvvəyə malik olur.

Maddə 2

Hesabat verilməli Hesablarla bağlı məlumatları əldə etmək və mübadilə etmək öhdəlikləri

1. Bu Sazişin 3-cü Maddəsinin müddəaları nəzərə alınmaqla, Tərəflərdən hər biri Hesabat verilməli Hesablarla bağlı bu Maddənin 2-ci bəndində göstərilən məlumatları əldə edəcək və hər il bu məlumatları Konvensiyanın müddəalarına uyğun olaraq avtomatik qaydada digər Tərəflə mübadilə edəcəkdir.
2. Əldə olunmalı və mübadilə edilməli olan məlumatlar aşağıdakılardır:
 - a) Azərbaycan Respublikası üzrə, Azərbaycan Respublikasının hər bir Hesabat verən Maliyyə İnstitutunun ABŞ-ın hər bir Hesabat verilməli Hesabı ilə bağlı:
 - (1) bu cür hesabın Hesab Sahibi olan hər bir Müəyyən olunmuş ABŞ Şəxsinin adı, ünvanı və ABŞ-da olan VÖEN-i və Hesab Sahibi Qeyri-ABŞ

Müəssisəsi olduqda və 1 saylı Əlavədə müəyyən edilmiş lazımı yoxlama prosedurlarının həyata keçirilməsi nəticəsində həmin Müəssisənin bir və ya daha çox Nəzarət edən şəxslərinin Müəyyən olunmuş ABŞ Şəxsi olduğu aşkar edildikdə, bu cür Müəssisənin və hər bir bu cür Müəyyən olunmuş ABŞ Şəxsinin adı, ünvanı və ABŞ-da olan VÖEN-i (əgər varsa);

- (2) hesab nömrəsi (hesab nömrəsi olmadıqda, funksional ekvivalenti);
- (3) Azərbaycan Respublikasının Hesabat verən Maliyyə İnstitutunun adı və identifikasiya nömrəsi;
- (4) Müvafiq təqvim ili və ya başqa müvafiq hesabat dövrünün sonuna və ya əgər hesab bu cür il ərzində bağlanırsa, bilavasitə bağlanmazdan əvvəl hesabın qalığı və ya dəyəri (o cümlədən Həyatın yığım sığortası və ya Annuitet sığorta müqaviləsi üzrə Nağd Pul Dəyəri və ya qaytarılan məbləğ);
- (5) hər hansı Depozitar Hesabı üzrə:
 - (A) Hesabda saxlanılan aktivlər ilə bağlı alınmış ümumi faiz məbləği, ümumi dividend məbləği və digər gəlirlərin ümumi məbləği (hər bir halda təqvim ilində və ya başqa müvafiq hesabat dövründə hesaba (və ya hesabla bağlı) ödənilmiş və ya hesablanmış); və
 - (B) Azərbaycan Respublikasının Hesabat verən Maliyyə İnstitutunun Hesab Sahibi üçün depozitar, broker, nominal saxlayıcı və ya agenti kimi çıxış etdiyi aktivin satılmasından və ya girovdan azad olunmasından əldə olunan və təqvim ili və ya başqa müvafiq hesabat dövrü ərzində hesaba ödənilmiş və ya hesablanmış ümumi gəlirlər;
- (6) Hər hansı Bank hesab üzrə, təqvim ilində və ya başqa müvafiq hesabat dövrü ərzində hesaba ödənilmiş və ya hesablanmış faizlərin ümumi məbləği; və

(7) Bu Maddənin 2(a)(5) və ya 2(a)(6) yarımbəndlərində göstərilməyən digər bütün hesablar üzrə, təqvim ili və ya başqa müvafiq hesabat dövrü ərzində Azərbaycan Respublikasının Hesabat verən Maliyyə İnstitutunun öhdəlik götürdüyü və ya borelu olduğu hesabla bağlı Hesab Sahibinə ödənilmiş və ya hesablanmış ümumi məbləğ, o cümlədən, təqvim ili və ya başqa müvafiq hesabat dövrü ərzində Hesab Sahibinə edilmiş geri qaytarılan ödənişlərin ümumi məbləği.

- b) Birləşmiş Ştatlar üzrə, ABŞ-ın Hesabat verən hər bir Maliyyə İnstitutu tərəfindən

Azərbaycan Respublikasının hər bir Hesabat verilməli Hesabı ilə bağlı:

- (1) Azərbaycan Respublikasının rezidenti olan hər bir Hesab sahibinin adı, ünvanı və Azərbaycan Respublikasında olan VÖEN-i;
- (2) hesab nömrəsi (hesab nömrəsi olmadıqda, funksional ekvivalenti);
- (3) ABŞ-ın Hesabat verən Maliyyə İnstitutunun adı və identifikasiya nömrəsi;
- (4) Bank hesabı üzrə ödənilmiş faizlərin ümumi məbləği;
- (5) Hesaba ödənilmiş və ya hesablanmış ABŞ mənbəli dividendlərin ümumi məbləği; və
- (6) ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin A altbölməsinin 3-cü fəslinə və ya F altbölməsinin 61-ci fəslinə əsasən hesabat verilməli hədd çərçivəsində hesaba ödənilmiş və ya hesablanmış ABŞ mənbəli hər hansı digər gəlirlərin ümumi məbləği.

Maddə3

Məlumat mübadiləsinin aparılma müddəti və qaydası

1. Bu Sazişin 2-ci Maddəsində nəzərdə tutulmuş məlumat mübadiləsi öhdəliyinin məqsədləri baxımından ABŞ-ın Hesabat verilməli Hesabı ilə bağlı edilmiş ödənişlərin məbləği və növü Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinin prinsiplərinə uyğun olaraq və Azərbaycan Respublikasının Hesabat verilməli Hesabı ilə bağlı edilmiş ödənişlərin məbləği və növü isə ABŞ federal gəlir vergisi qanunvericiliyinin prinsiplərinə uyğun olaraq müəyyən oluna bilər.
2. Bu Sazişin 2-ci Maddəsində nəzərdə tutulmuş məlumat mübadiləsi öhdəliyinin məqsədləri baxımından mübadilə edilən məlumatlarda hər bir məbləğin ifadə olunduğu valyuta əks olunmalıdır.
3. Bu Sazişin 2-ci Maddəsinin 2-ci bəndində göstərilən məlumatlar aşağıdakı hallar istisna olmaqla, 2014-cü il və bütün sonrakı illər üzrə əldə edilməli və mübadilə olunmalıdır:
 - a) Azərbaycan Respublikası tərəfindən:
 - (1) 2014-cü il üzrə yalnız bu Sazişin 2-ci Maddəsinin 2(a)(1) – 2(a)(4)

yarımbəndlərində göstərilən məlumatlar əldə olunmalı və mübadilə edilməlidir;

(2) 2015-ci il üzrə bu Sazişin 2-ci Maddəsinin 2(a)(5)(B) yarımbəndində göstərilən ümumi gəlirlər istisna olmaqla, bu Sazişin 2-ci Maddəsinin 2(a)(1) – 2(a)(7) yarımbəndlərində göstərilən məlumatlar əldə olunmalı və mübadilə edilməlidir;

(3) 2016-cı il və bundan sonra gələn illər üzrə bu Sazişin 2-ci Maddəsinin (a)(1) – (a)(7) yarımbəndlərində göstərilən məlumatlar əldə olunmalı və mübadilə edilməlidir;

b) Birləşmiş Ştatlar tərəfindən, 2014-cü il və bundan sonra gələn illər üzrə bu Sazişin 2-ci Maddəsinin 2(b) yarımbəndində müəyyən edilmiş bütün məlumatlar əldə olunmalı və mübadilə edilməlidir.

4. Bu Maddənin 3-cü bəndinin müddəalarına baxmayaraq, 30 iyun 2014-cü il tarixinə Hesabat Verən Maliyyə İnstitutunda olan hər bir Hesabat verilməli Hesab üzrə vergi ödəyicisinin identifikasiya nömrəsi Hesabat Verən Maliyyə İnstitutunun uçot sənədlərində olmadığı təqdirdə, bu Sazişin 6-cı Maddəsinin 3-cü bəndi nəzərə alınmaqla, Tərəflərdən bu cür şəxsin müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikası və ya ABŞ-da olan VÖEN-i barədə məlumatların əldə edilməsi və mübadilə edilən məlumatlara daxil edilməsi tələb olunmur. Bu halda, Hesabat Verən Maliyyə İnstitutunun uçot sənədlərində müvafiq şəxsin doğum tarixi barədə məlumat olduqda, Tərəflər bu məlumatı əldə etməli və mübadilə edilən məlumatlara daxil etməlidirlər.

5. Bu Maddənin 3-cü və 4-cü bəndlərinə müvafiq olaraq, bu Sazişin 2-ci maddəsində göstərilən məlumatlar, bu məlumatların aid olduğu təqvim ili başa çatdıqdan sonra doqquz ay müddətində verilməlidir.

6. Azərbaycan Respublikasının və Birləşmiş Ştatların Səlahiyyətli Orqanları arasında Konvensiyanın 24-cü Maddəsində nəzərdə tutulan qarşılıqlı razılaşma proseduruna əsasən saziş bağlanmalı və ya razılaşma əldə edilməlidir, hansı ki:

a) bu Sazişin 2-ci Maddəsində göstərilən avtomatik məlumat mübadiləsi öhdəlikləri üzrə qaydaları müəyyən etməli;

b) bu Sazişin 5-ci Maddəsinin tətbiq edilməsi üçün tələb edilə biləcək qayda və prosedurları müəyyən etməli; və

c) zəruri olduğu halda, bu Sazişin 4-cü Maddəsinin 1(b) yarımbəndinə əsasən verilən məlumatların mübadiləsi üçün qaydalar müəyyən etməlidir.

7. Mübadilə edilən bütün məlumatlarla bağlı Konvensiyada nəzərdə tutulmuş konfidensiallıq və başqa təhlükəsizlik tələblərinə, o cümlədən həmin məlumatlardan istifadəni məhdudlaşdıran müddəalara əməl edilməlidir.

8. Bu Saziş qüvvəyə mindikdən sonra hər bir Səlahiyyətli Orqan digər Səlahiyyətli Orqanın yurisdiksiyasının (i) Sazişə uyğun olaraq alınan məlumatların konfidensiallığının qorunmasını və yalnız vergi məqsədləri üçün istifadəsini təmin etmək üçün zəruri olan təhlükəsizlik tədbirlərinə və (ii) effektiv mübadilə əlaqələri üçün infrastrukturuna (məlumat mübadiləsinin vaxtında aparılmasını, dəqiqliyini və məxfiliyini təmin etmək üçün müəyyənləşdirilmiş proseslər, effektiv və etibarlı məlumat ötürmə vasitələri, mübadilələr və ya mübadilə üçün sorğularla bağlı məsələlərin və ya problemlərin təxirəsalınmaz şəkildə həll edilməsi və bu Sazişin 5-ci Maddəsinin müddəalarının həyata keçirilməsi üçün göstərilən imkanlar daxil olmaqla) malik olduğuna qənaətlə təqdirdə, həmin Səlahiyyətli Orqana yazılı bildiriş verməlidir. Səlahiyyətli Orqanlar, 2015-ci ilin sentyabr ayına kimi hər iki yurisdiksiyanın bu cür təhlükəsizlik tədbirlərinə və infraqurstruktura malik olmasını müəyyən etmək üçün görüşməyə vicdanla səy göstərməlidirlər.

9. Tərəflərin bu Sazişin 2-ci Maddəsinə uyğun olaraq məlumatları əldə etmək və mübadilə etmək öhdəlikləri bu Maddənin 8-ci bəndində göstərilən yazılı bildirişlərin sonuncusunun tarixindən etibarən qüvvəyə minir. Yuxarıda qeyd olunanlara baxmayaraq, əgər Azərbaycan Respublikasının Səlahiyyətli Orqanı bu Maddənin 8-ci bəndində göstərilmiş təhlükəsizlik tədbirlərinin və infraqurstrukturunun ABŞ-da mövcud olmasından qənaətlə olarsa, lakin ABŞ-ın Səlahiyyətli Orqanı üçün Azərbaycan Respublikasında bu cür təhlükəsizlik tədbirlərinin və infraqurstrukturun olmasını müəyyən etməkdən ötrü əlavə vaxt tələb olunarsa, Azərbaycan Respublikasının bu Sazişin 2-ci Maddəsinə əsasən məlumatları əldə etmək və mübadilə etmək öhdəliyi bu Maddənin 8-ci bəndinə uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Səlahiyyətli Orqanı tərəfindən ABŞ-ın Səlahiyyətli Orqanına göndərilən yazılı bildirişin tarixindən qüvvəyə minir.

10. Bu Maddənin 9-cu bəndinə əsasən Sazişin 2-ci Maddəsi hər bir Tərəf üçün Sazişin qüvvəyə mindiyi gündən başlayan 12 aylıq dövr ərzində qüvvəyə minmədiyi təqdirdə, Sazişə xitam verilir.

Maddə 4

FATCA-nın Azərbaycan Respublikasının Maliyyə İnstitutuna tətbiqi

1. Azərbaycan Respublikasının Hesabat verən Maliyyə İnstitutlarının qiymətləndirilməsi. Əgər Azərbaycan Respublikası bu Sazişin 2-ci və 3-cü maddələrinə əsasən özünün Azərbaycan Respublikasının Hesabat verən Maliyyə İnstitutu ilə bağlı öhdəliklərini icra edərsə və Azərbaycan Respublikasının hər bir Hesabat verən Maliyyə

İnstitutu aşağıdakıları yerinə yetirərsə, həmin Hesabat verən Maliyyə İnstitutu ABŞ-ın Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 1471-ci bölməsinə müvafiq olaraq əməl edən kimi qiymətləndirilir və vergitutmaya məruz qalmır:

- a) ABŞ-ın Hesabat verilməli Hesablarını müəyyən edir və hər il bu Sazişin 2-ci maddəsinin 2(a) yarım bəndində verilməsi tələb olunan məlumatları bu Sazişin 3-cü Maddəsində göstərilmiş vaxtda və qaydada Azərbaycan Respublikasının Səlahiyyətli Orqanına təqdim edirsə;
- b) 2015-ci və 2016-cı illərin hər biri üçün Azərbaycan Respublikasının Səlahiyyətli Orqanına ödənişlər həyata keçirdiyi hər bir İştirakçı olmayan Maliyyə İnstitutunun adı və onlara edilmiş ödənişlərin ümumi məbləği barədə illik olaraq məlumat verirsə;
- c) ABŞ Daxili Gəlirlər Xidmətinin FATCA üzrə qeydiyyat internet səhifəsində olan müvafiq qeydiyyat tələblərinə riayət edirsə;
- d) Azərbaycan Respublikasının Hesabat verən Maliyyə İnstitutu (i) ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin A altbaşlığının 3-cü fəslinə əsasən əsas vergitutma öhdəliyini üzərinə götürmüş ixtisaslaşdırılmış vasitəçi (ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 1441-ci bölməsinin məqsədləri baxımından), (ii) vergi agentli funksiyasını yerinə yetirən xarici ortaqlıq (ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 1441 və 1471-ci bölmələrinin məqsədləri baxımından), yaxud (iii) vergi agentli funksiyalarını yerinə yetirən xarici trust kimi fəaliyyət göstərirdiyi halda (ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 1441 və 1471-ci bölmələrinin məqsədləri baxımından), istənilən İştirakçı olmayan Maliyyə İnstitutuna edilən hər hansı ABŞ mənbəli Vergi tutulmalı Ödənişin 30 faiz dərəcəsini tutursa;
- e) Bu Maddənin 1(d) yarım bəndində göstərilməyən və istənilən İştirakçı olmayan Maliyyə İnstitutuna hər hansı ABŞ mənbəli Vergi tutulmalı Ödənişlər edən və ya bu cür ödənişə münasibətdə vasitəçi qismində fəaliyyət göstərən Azərbaycan Respublikasının Hesabat verən Maliyyə İnstitutu halında, həmin maliyyə institutu birbaşa bu cür ABŞ Mənbəli Vergi tutulmalı Ödəniş edən ödəyiciyə bu ödənişə münasibətdə verginin tutulması və hesabatın verilməsi üçün zəruri olan məlumatları bu cür ödəniş edən ödəyiciyə təqdim edirsə.

Yuxarıda göstərilənlərə baxmayaraq, bu 1-ci bəndin şərtlərinə uyğun gəlməyən Azərbaycan Respublikasının Hesabat verən Maliyyə İnstitutu Daxili Gəlirlər Xidməti tərəfindən bu Sazişin 5-ci Maddəsinin 2(b) yarım bəndinə əsasən İştirakçı olmayan Maliyyə İnstitutu kimi qiymətləndirilməyənə qədər ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 1471-ci bölməsinə müvafiq olaraq ödəniş mənbəyində vergitutmaya məruz qalmaqdadır.

2. **Əməl etməyən Hesablara münasibətdə qaydaların tətbiqinin dayandırılması.** Birləşmiş Ştatlar əməl etməyən hesab sahibinin hesabına münasibətdə ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 1471 və 1472-ci bölmələrinə əsasən Azərbaycan Respublikasının Hesabat verən Maliyyə İnstitutundan vergi tutmağı (ABŞ Daxili Vergilər Məcəlləsinin 1471(d)(6) bölməsində müəyyən olduğu kimi) və ya bu hesabı bağlamağı tələb etməyəcək, bu şərtlə ki ABŞ-ın Səlahiyyətli Orqanı bu cür hesabla bağlı bu Sazişin 3-cü Maddəsinin müddəalarına müvafiq olaraq bu Sazişin 2-ci Maddəsinin 2(a) yarım bəndində verilən məlumatları əldə etsin.
3. **Azərbaycan Respublikasının Təqaüd Planlarına xüsusi yanaşma.** Birləşmiş Ştatlar, 2 sayılı Əlavədə göstərilən Azərbaycan Respublikasının Təqaüd Planlarını ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 1471-ci bölməsinin məqsədləri üçün müvafiq hallarda əməl edən hesab olunan Xarici Maliyyə İnstitutu və ya imtiyazlı benefisiar kimi qiymətləndirəcək. Bu məqsədlə, Azərbaycan Respublikasının təqaüd planına Azərbaycan Respublikasında təsis edilmiş və ya yerləşən və onun qanunvericiliyi ilə tənzimlənən Müəssisə, yaxud pensiya və ya yaşa görə müavinət verməyə və ya bu cür müavinətlərin verilməsinə görə gəlirlər əldə etməyə yönəlmiş və paylar, bölüşdürmə, hesabatlılıq, sponsorluq və vergitutma hissəsində qanunvericiliklə tənzimlənən qabaqcadan müəyyənləşdirilmiş müqavilə və ya hüquqi razılaşma daxildir.
4. **Əməl edən Hesab olunan digər Xarici Maliyyə İnstitutları və İmtiyazlı Benefisiarların müəyyənləşdirilməsi və qiymətləndirilməsi.** Birləşmiş Ştatlar Azərbaycan Respublikasının Hesabat verməyən hər bir Maliyyə İnstitutunu, ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 1471-ci bölməsinin məqsədləri üçün Əməl edən Hesab olunan Xarici Maliyyə İnstitutu və ya imtiyazlı benefisiar kimi qiymətləndirəcək.
5. **İştirakçı olmayan Maliyyə İnstitutları olan Əlaqəli Müəssisələr və Filiallarla bağlı Xüsusi Qaydalar.** Bu Maddənin 1-ci bəndində verilmiş tələblərə başqa cür cavab verə bilən və ya bu Maddənin 3 və ya 4-cü bəndlərində verilmiş Azərbaycan Respublikasının Maliyyə İnstitutu İştirakçı olmayan Maliyyə İnstitutu ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 1471-ci bölməsinin məqsədləri üçün iştirakçı Xarici Maliyyə İnstitutu və ya Əməl edən Hesab olunan Xarici Maliyyə İnstitutunun tələblərini yerinə yetirməyə icazə verməyən ölkədə fəaliyyət göstərən Əlaqəli Müəssisəyə və ya filiala və ya yalnız ABŞ Xəzinədarlıq Departamentinin qaydalarına əsasən məhdudlaşdırılmış Xarici Maliyyə İnstitutları və ya filialları üçün keçid qaydalarının müddətinin bitməsinə görə İştirakçı olmayan Maliyyə İnstitutu hesab edilən Əlaqəli Müəssisəyə və ya filiala malikdirsə, Azərbaycan Respublikasının bu cür Maliyyə İnstitutu bu Müqavilənin şərtlərinə cavab verməyə və ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 1471-ci bölməsinin məqsədləri üçün müvafiq hallarda Əməl edən Hesab olunan Xarici Maliyyə İnstitutu və ya imtiyazlı benefisiar hesab olunmağa davam edir, bu şərtlə ki:
- a) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə İnstitutu hər bir bu cür Əlaqəli Müəssisəni və ya filialı, bu Müqavilənin bütün hesabat vermə və vergitutma tələblərinin məqsədləri üçün ayrıca İştirakçı olmayan Maliyyə İnstitutu kimi qiymətləndirir

və hər bir bu cür Əlaqəli Müəssisəni və ya filial vergi agentləri qarşısında özünü İştirakçı olmayan Maliyyə İnstitutu kimi təqdim edir.

- b) Hər bir bu cür Əlaqəli Müəssisə və ya filial özünün ABŞ hesablarını müəyyən edir və ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 1471-ci bölməsinə əsasən tələb olunduğu kimi bu hesablarla bağlı məlumatları Əlaqəli Müəssisəyə və ya filiala tətbiq edilən müvafiq qanunvericilikdə müəyyən edilmiş həddə təqdim edir; və
- c) Bu cür Əlaqəli Müəssisə və ya filial özünün yerləşdiyi ölkədə rezident olmayan şəxslərə məxsus ABŞ hesablarını və yaxud özünün yerləşdiyi ölkədə təsis edilməmiş İştirakçı olmayan Maliyyə İnstitutlarına məxsus hesabları xüsusi olaraq cəlb etmir və bu cür Əlaqəli Müəssisə və ya filialdan, müvafiq olaraq, bu Müqavilə və ya ABŞ Daxili Gəlirlər Məcəlləsinin 1471-ci bölməsinə əsasən öhdəliklərdən yayınmaq üçün Azərbaycan Respublikasının Maliyyə İnstitutu və ya hər hansı digər Əlaqəli Müəssisə istifadə etmir.

6. Vaxtın koordinasiyası. Bu Sazişin 3-cü maddəsinin 3-cü və 5-ci bəndlərinə baxmayaraq:

- a) Azərbaycan Respublikası ABŞ Xəzinədarlıq Departamentinin qaydalarına əsasən iştirakçı Xarici Maliyyə İnstitutları tərəfindən IRS-ə məlumatların ötürülməsinin tələb edildiyi təqvim ilindən əvvəl gələn təqvim ilinə münasibətdə oxşar məlumatları əldə etmək və mübadilə etmək öhdəliyini daşımır.
- b) Azərbaycan Respublikası ABŞ Xəzinədarlıq Departamentinin qaydalarına əsasən İştirakçı Xarici Maliyyə İnstitutları tərəfindən məlumatların Daxili Gəlirlər Xidmətinə verilməsinin tələb edildiyi tarixdən əvvəl oxşar məlumatların mübadiləsini başlamaq öhdəliyini daşımır.
- c) Birləşmiş Ştatlar Azərbaycan Respublikası tərəfindən məlumatların əldə edilməsi və mübadilə edilməsinin tələb edildiyi təqvim ilindən əvvəl gələn təqvim ilinə münasibətdə məlumatları əldə etmək və mübadilə etmək öhdəliyini daşımır.
- d) Birləşmiş Ştatlar Azərbaycan Respublikasından məlumat mübadiləsinin başlamasının tələb edildiyi tarixdən əvvəl məlumat mübadiləsini başlamaq öhdəliyini daşımır.

7. Anlayışların ABŞ Xəzinədarlıq Departamentinin qaydaları ilə uyğunlaşdırılması.

Bu Sazişin 1-ci Maddəsi və Sazişin Əlavələrində verilmiş anlayışlara baxmayaraq, bu Sazişin tətbiq edilməsi zamanı Azərbaycan Respublikası bu Sazişin məqsədlərinə zidd olmadığı halda, bu Sazişdə verilmiş müvafiq anlayışın əvəzinə ABŞ Xəzinədarlıq Departamentinin qaydalarında verilən anlayışdan istifadə edə və ya Azərbaycan Respublikasının Maliyyə İnstitutu üçün bu cür istifadəyə icazə verə bilər.

Maddə 5

Əmələtmə və icranın təmin edilməsi üzrə əməkdaşlıq

1. **Kiçik və inzibati səhvlər.** Səlahiyyətli Orqan inzibati səhvlərin və ya başqa kiçik səhvlərin qeyri-dəqiq və ya natamam məlumatların təqdim olunmasına və ya bu Müqavilənin şərtlərinin başqa cür pozulmasına səbəb olduğunu hesab etməyə əsası olduğu halda, digər Tərəfin Səlahiyyətli Orqanına bildiriş verəcəkdir. Həmin digər Tərəfin Səlahiyyətli orqanı düzgün və/və ya dəqiq məlumatların alınmasını təmin etmək və bu Müqavilə üzrə digər pozuntuları ortadan qaldırmaq üçün öz daxili qanunvericiliyini (o cümlədən tətbiq edilə bilən cərimələri) tətbiq etməlidir.

2. **Əhəmiyyətli dərəcədə pozuntu.**

a) Səlahiyyətli orqan digər Tərəfin Səlahiyyətli orqanının yurisdiksiyasında olan Hesabat Verən Maliyyə İnstitutu ilə bağlı bu Müqavilə üzrə öhdəliklərin əhəmiyyətli şəkildə pozulduğunu müəyyən etdikdə, həmin Səlahiyyətli Orqana bildiriş verəcəkdir. Həmin digər Tərəfin Səlahiyyətli orqanı bildirişdə göstərilmiş əhəmiyyətli dərəcədə pozuntunu aradan qaldırmaq üçün öz daxili qanunvericiliyini (o cümlədən tətbiq edilə bilən cərimələri) tətbiq etməlidir.

b) Əgər Azərbaycan Respublikasının Hesabat verən Maliyyə İnstitutu ilə bağlı bu cür məcburiyyət tədbirləri ABŞ-ın Səlahiyyətli orqanı tərəfindən əhəmiyyətli dərəcədə pozuntu barədə ilk bildiriş verildikdən sonra 18 ay ərzində bu pozuntu aradan qaldırılmadığı təqdirdə, Birləşmiş Ştatlar bu 2 (b) yarımbəndinə müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikasının Hesabat verən Maliyyə İnstitutunu İştirakçı olmayan Maliyyə İnstitutu hesab edəcəkdir.

3. **Üçüncü şəxslərin xidmətlərinə etibar etmə.** Tərəflərdən hər biri Hesabat Verən Maliyyə İnstitutlarına, həmin Hesabat Verən Maliyyə İnstitutlarının üzərinə qoyulan öhdəliklərin bu Müqavilədə nəzərdə tutulduğu qaydada yerinə yetirilməsi üçün üçüncü şəxslərin xidmətlərindən istifadə etmələrinə icazə verə bilər, bu şərtlə ki həmin öhdəliklərə görə Hesabat Verən Maliyyə İnstitutları cavabdeh qalsın.

4. **Yayınmanın qarşısının alınması.** Tərəflər, Maliyyə İnstitutlarının bu Saziş üzrə tələb edilən hesabatların verilməsindən yayınmağa yönəlmiş əməllərinin qarşısını almaq üçün zəruri olan tələbləri tətbiq edəcəklər.

Maddə 6

Məlumat mübadiləsinin effektivliyinin və şəffaflığın yaxşılaşdırılmasının davam etdirilməsi üzrə Qarşılıqlı Öhdəlik

1. **Qarşılıqlılıq.** Birləşmiş Ştatlar Hökuməti Azərbaycan Respublikası ilə bərabər səviyyəli qarşılıqlı avtomatik məlumat mübadiləsinə nail olunmasına ehtiyac olduğunu təsdiq edir. Birləşmiş Ştatlar Hökuməti bərabər səviyyədə qarşılıqlı avtomatik məlumat mübadiləsinə nail olmaq üçün normativ aktlar qəbul etməklə və müvafiq qanunvericiliyini təbliğ etməklə və dəstəkləməklə şəffaflığın daha da yaxşılaşdırılması və Azərbaycan Respublikası ilə mübadilə münasibətlərinin təkmilləşdirilməsinin tərəfdarıdır.
2. **Passthru ödənişlərə və ümumi gəlirə yanaşma.** Tərəflər, digər Tərəfdaş Yurisdiksiyaları ilə yanaşı, xarici “passthru” ödənişlərin və ümumi gəlirdən vergitutma siyasətinin məqsədlərinə nail olmaq məqsədilə birlikdə çətinlikləri azaldan praktiki və effektiv alternativ yanaşma işləyib hazırlamağı öz üzərilərinə götürürlər.
- 3 **30 iyun 2014-cü tarixinə olan Hesabların sənədləşdirilməsi.** 30 iyun 2014-cü il tarixinə Hesabat verən Maliyyə İnstitutunda olan Hesabat verilməli Hesablarla bağlı:

- a) Birləşmiş Ştatlar 1 yanvar 2017-ci il tarixinədək, 2017-ci və sonrakı illər üçün Azərbaycan Respublikasının Hesabat verilməli Hesabının hər bir Hesab Sahibinin Azərbaycan Respublikasında olan VÖEN-i barədə bu Sazişin 2-ci Maddəsinin 2(b)(1) yarımbəndinə uyğun olaraq tələb olunan qaydada məlumatın əldə edilməsini və verilməsini ABŞ-ın Hesabat verən Maliyyə İnstitutlarından tələb edən qaydalar müəyyənləşdirməyi öhdəsinə götürür; və
- b) Azərbaycan Respublikası, 1 yanvar 2017-ci il tarixinədək, 2017-ci və sonrakı illər üçün hər bir Müəyyən olunmuş ABŞ Şəxsinin ABŞ-da olan VÖEN-i barədə bu Sazişin 2-ci Maddəsinin 2(a)(1) yarımbəndində tələb olunan qaydada Azərbaycan Respublikasının Hesabat verən Maliyyə İnstitutlarından tələb edən qaydalar müəyyənləşdirməyi öhdəsinə götürür.

Maddə 7

Tərəfdaş Yurisdiksiyalara FATCA-nın uyğunlaşdırılmış şəkildə tətbiqi

1. Azərbaycan Respublikası bu Sazişin 4-cü maddəsinə və ya 1 sayılı Əlavəsinə əsasən FATCA-nın Azərbaycan Respublikasının Maliyyə İnstitutlarına münasibətdə tətbiqi ilə əlaqədar hər hansı digər Tərəfdaş Yurisdiksiyaya həmin Tərəfdaş Yurisdiksiyanın bağladığı və Azərbaycan Respublikası kimi bu Sazişin 2-ci və 3-cü maddələrində göstərilmiş eyni öhdəlikləri bu maddə və bu Sazişin 5-9-cu maddələrində verilmiş şərtlərə müvafiq olaraq yerinə yetirməyi qəbul etdiyi ikitərəfli müqavilə əsasında verilmiş hər hansı daha əlverişli şərtlərin üstünlüklərindən

bəhrələnəcəkdir.

2. Birləşmiş Ştatlar Azərbaycan Respublikasına bu cür daha əlverişli şərtlər barədə bildiriş verəcək və Azərbaycan Respublikası yazılı şəkildə imtina etmədiyi halda, bu cür şərtlər bu Sazişdə müəyyən olunmuş kimi avtomatik şəkildə belə şərtləri özündə birləşdirən müqavilənin imzalandığı tarixdən qüvvəyə minəcəkdir.

Maddə 8

Məsləhətləşmələr və dəyişikliklər

1. Bu Sazişin tətbiqi ilə bağlı hər hansı bir çətinlik yarandığı halda, hər bir Tərəf bu Sazişin icrasını təmin etmək üçün müvafiq tədbirlərin hazırlanması üçün məsləhətləşmələrin keçirilməsini tələb edə bilər.

2. Bu Sazişə hər iki Tərəfin qarşılıqlı yazılı razılığı ilə dəyişikliklər edilə bilər. Başqa cür nəzərdə tutulmadığı halda, dəyişikliklər bu Sazişin 10-cu maddəsinin 1-ci bəndində göstərilən qaydada qüvvəyə minir.

Maddə 9

Əlavələr

Əlavələr bu Sazişin ayrılmaz tərkib hissəsidir.

Maddə 10

Sazişin Müddəti

1. Bu Saziş Azərbaycan Respublikasının bu Sazişin qüvvəyə minməsi üçün zəruri daxili prosedurları tamamlaması barədə Birləşmiş Ştatlara verdiyi yazılı bildirişin tarixindən qüvvəyə minir.

2. Tərəflərdən hər biri, digər Tərəfə yazılı bildiriş verməklə bu Sazişi ləğv edə bilər. Bu halda Sazişə, ləğvetmə barədə bildirişin tarixindən sonra 12 aylıq dövr başa çatdıqdan sonra gələn ayın birinci günündə xitam verilir.

3. 31 dekabr 2016-cı il tarixinə kimi Tərəflər, bu Sazişin 6-cı Maddəsində göstərilmiş öhdəliklər üzrə irəliləyişləri əks etdirmək üçün zəruri olduqda Sazişə dəyişikliklərə bağlı məsləhətləşmə aparmalıdırlar.

Yuxarıdakıların təsdiq olaraq, aşağıda imza edənlər öz müvafiq Hökumətləri tərəfindən lazımı qaydada səlahiyyət verilməklə bu Sazişi imzaladılar.

_____şəhərində “__” _____ 20__-cü il tarixində, Azərbaycan və ingilis dillərində

olmaqla, eyni hüquqi qüvvəyə malik olan iki nüsxədə imzalanmışdır.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
HÖKUMƏTİ ADINDAN:

AMERİKA BİRLƏŞMİŞ ŞTATLARI
HÖKUMƏTİ ADINDAN: